

Tirgus pārskats

2010. gada 1. – 7. februāris

Akciju tirgos atkal valdīja bažas par Grieķijas, Portugāles un Spānijas valsts parādu. Tirgus dalībnieki mēģināja izprast, kādi rezultāti būs piektdien paziņotajam svarīgajam ASV pārskatam par darbavietu skaitu, neskaitot lauksaimniecības un dažu citu nozaru darbiniekus. Dažas darba tirgus vājuma pazīmes radīja papildu negatīvu ietekmi uz akcijām. Pārskata rezultāti izrādījās neviennozīmīgi, taču kopumā vairāk pozitīvi nekā negatīvi. Attīstītie tirgi noslēdza nedēļu ar 2,1% samazinājumu, bet attīstības tirgos kritums bija 3,8%.

Eiropas perifērijas valstu obligācijas atkal piedzīvo grūtības. Kaut arī ieguldītājus pozitīvi ietekmēja tas, ka Eiropas Komisija apstiprināja Grieķijas taupības pasākumus, Grieķijas valdības spēja ieviest izdevumu samazināšanas pasākumus tika nopietni apšaubīta, jo valsts lielākā arodbiedrība paziņojusi par streiku 24. februārī. Ceturtdien darbā neieradās muitas un nodokļu administrācijas darbinieki, bet 10. februārī viņiem pievienosies civilieredņi un medicīnas darbinieki. Tas viss tikai palielināja bažas, ka Grieķija var neizdoties pārfinansēt valsts parādu, un tad vai nu eiropas valdībām, vai SVF būs jāgatavo palīdzības pasākumu pakete. Eiropas finanšu ministri un Eiropas Komisija līdz šim ir aktīvi nolieģuši palīdzības pasākumu iespēju. Tas apvienojumā ar arvien izteiktākām pazīmēm, ka Grieķijas valdība nespēj turēt savus solījumus, uztur spriedzi tirgū.

Pagājušā nedēļā pastiprināta uzmanība finanšu tirgos tomēr netika pievērsta tikai Grieķijai, jo Spānijas un Portugāles valdību obligāciju izmaksas par apdrošināšanu pret saistību nepildīšanu sasniedza rekordaugstus līmeņus. Neapšaubāmi, Spānija un Portugāle ir vieglākā stāvoklī nekā Grieķija, jo to parādsaistību līmenis attiecībā pret IKP ir zemāks nekā Grieķijas 112% no IKP. Taču fiskālais deficīts ir liela problēma abām valstīm (1. attēls). Tirgos ir bažas arī par šo valstu spēju samazināt izdevumus sabiedriskajā sektorā. Spānijas valdība tiešā veidā kontrolē mazāk par vienu trešdaļu sabiedriskā sektora izdevumu, tāpēc, lai samazinātu valsts budžeta deficītu, tai jāiegūst reģionu, kuros valda oponenti, atbalsts. Portugālē valdībai var būt ļoti nodomi, taču tai nav vairākuma atbalstu parlamentā, kas nozīmē, ka tai vajadzēs opozīcijas atbalstu, lai varētu veikt izdevumu samazināšanu.

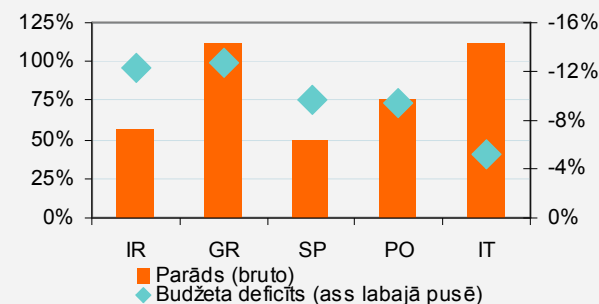
Ļoti pozitīvs faktors ir tas, ka šobrīd SVF var kalpot kā aizdevējs šīm valstīm bezizejas stāvoklī, pat ja eiropas dalībvalstis nevēlas atbalstīt vājas valdības. Cita iespējama ir, ka ES sniegs paziņojumu par to, ka ES palīdzēs Grieķijai un citām valstīm, vienlaicīgi īstenojot stingru fiskālo disciplīnu. Tā kā neskaidrība tomēr pastāv, joprojām iespējams, ka Grieķijas, Spānijas un Portugāles valdību obligāciju ienesīgums vēl nedaudz pieaugs, palielinot tirgus dalībnieku bažas un spriedzi akciju tirgos.

Līdzās jautājumiem par valstu parādiem svarīga tēma pagājušā nedēļā bija arī ASV darbavietu pārskats, kas tiek publicēts katra mēneša pirmajā piektdienā pēc pārskata perioda. Saskaņā ar *Bloomberg* pētījuma vidējo aprēķināto prognozi ekonomisti paredzēja, ka janvārī uzņēmumi un valsts sektors būs papildinājis tirgu ar 15 000 darbavietu. Prognozes bija ļoti atšķirīgas diapazonā no 100 000 zaudētu darbavietu līdz tāda paša apjoma darbavietu skaita pieaugumam. Divi agrāki izdoti pārskati par darba tirgu bija samērā atšķirīgi. Pirmkārt, ADP darbavietu pārskats, kurā nosaka privātā sektora darbavietu skaitu, parādīja, ka ASV uzņēmumi ir samazinājuši darbinieku skaitu par 25 000. Otrkārt, pirmreizējo bezdarba pabalstu pieteikumu skaits turpināja pieaugt, tā vēl vairāk palielinot tirgū valdošo noskaņojumu – nevēlēšanos uzņemties risku. Pārskats par darbavietām, neskaitot lauksaimniecības sektoru, parādīja, ka kopējais darbavietu skaits ASV ir samazinājies par 15 000, kas ir labāks rezultāts salīdzinājumā ar tirgus dalībnieku bažām. Pozitīvā ziņa bija, ka kopumā tautsaimniecībā nostrādāto stundu skaits ir audzis, un arī algu pieaugums bijis lielāks nekā paredzēts. Tā ir laba ziņa attiecībā uz prognozēm par privātpersonu patēriņu (2. attēls). Turklāt bezdarba līmenis par pārsteigumu nedaudz kritās no 10% līdz 9,7%.

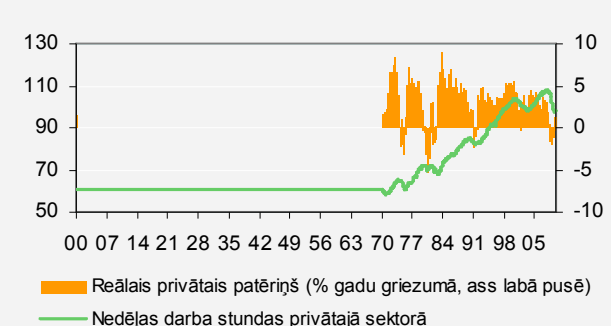
Citi pagājušā nedēļā publicētie makroekonomikas indikatori bija PMI ražošanas un pakalpojumu indeksi. Amerikas Savienotajās Valstīs ISM ražošanas indekss ievērojami pieauga no 55,5 līdz 58,4 (līmenis virs 50 punktiem norāda, ka ražošanas sektorā ir pieaugums). Spēcīgā uzlabošanās atspoguļo vajadzību koriģēt ražošanas apjomus atbilstoši pārdošanas apjomiem. Ražošanas apjomi salīdzinājumā ar mazumtirdzniecības apjomiem ir ievērojami krituši, jo ražotāji un mazumtirgotāji ir samazinājuši savus krājumus. Peļņas rādītāju paziņošanas sezonā uzņēmumu vadības ir paziņojušas, ka krājumu koriģēšana ir kopumā beigusies (skat. tālāk tekstā), tātad tas neturpinās atbalstīt ražošanas pieaugumu. ISM neražošanas indekss toties pazeminājies par 0,5 punktiem līdz 50,5. Eiropas PMI ražošanas indekss nedaudz palielinājies par 0,4 punktiem līdz 52,4. Arī PMI pakalpojumu indekss nedaudz palielinājies par 0,2 punktiem līdz 52,5.

Saskaņā ar *Goldman Sachs* pārskatu par peļņas rādītāju paziņošanas sezonu uzņēmumi ir noteikuši sešas galvenās tēmas 2010. gadā: (1) piesardzīgs optimisms par ieņēmumu pieaugumu šajā gadā; (2) atšķirīgi viedokļi par attīstības un attīstītajiem tirgiem, jo uzņēmumi, kas darbojas globāli, ziņo par augstas aktivitātes līmeni Brazīlijā, Krievijā, Indijā un Ķīnā un Āzijas- Klusā okeāna reģiona valstīs salīdzinājumā ar citiem reģioniem; (3) kopumā privātais patēriņš ir bijis lielāks nekā uzņēmumu patēriņš, taču uzņēmumu vadības paredz, ka arī tas sāks palielināties; (4) pirmo reizi vairākos ceturkšņos uzņēmumu vadības izsaka palielinātu vēlmi algot darbiniekus, kas ir laba ziņa attiecībā uz darba tirgu un privāto patēriņu; (5) uzņēmumi min Ķīnu kā galveno avotu pieaugumam; (6) ražošanas apjomu pieauguma cikls, lai pielīdzinātu tos pārdošanas apjomiem (krājumu cikls), lielākoties tuvojas beigām.

1. grafiks. eiropas valsts attālāko valstu valdību publiskā sektora statistika (izteikts kā % no IKP)

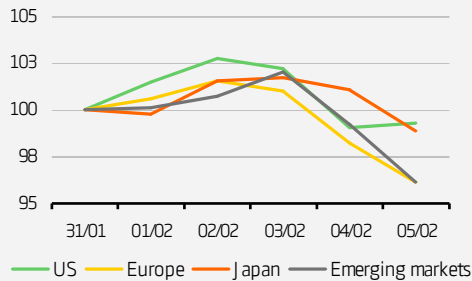

2. grafiks. ASV darba tirgus un privātā patēriņa izdevumi

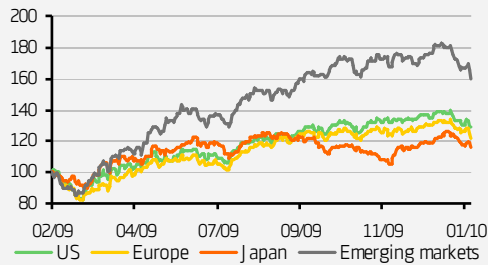

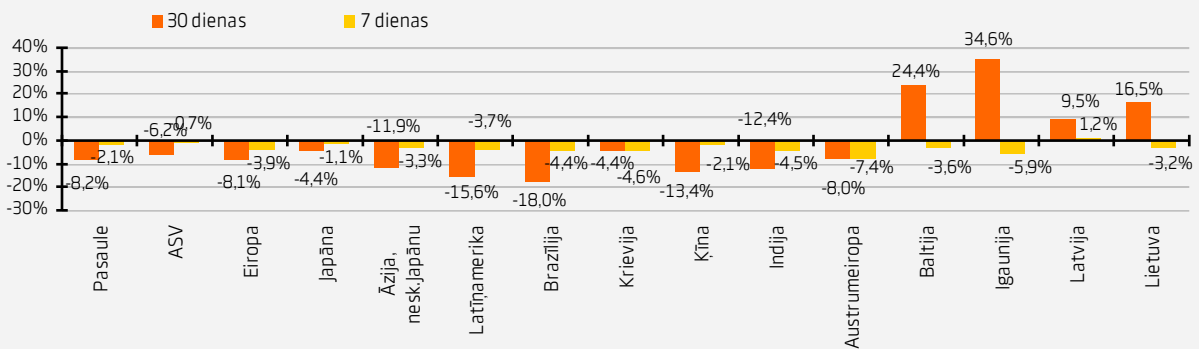
3.grafiks. Akciju tirgi pagājušajā nedēļā

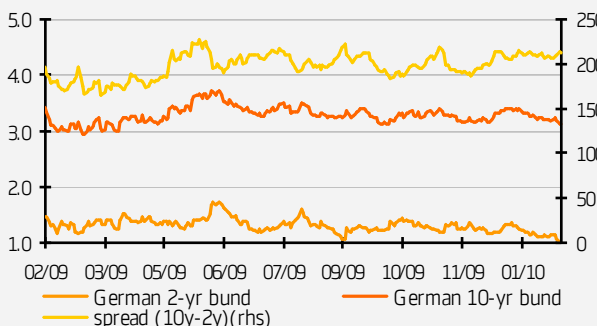
4.grafiks. Akciju tirgi pēdējos 12 mēnešos

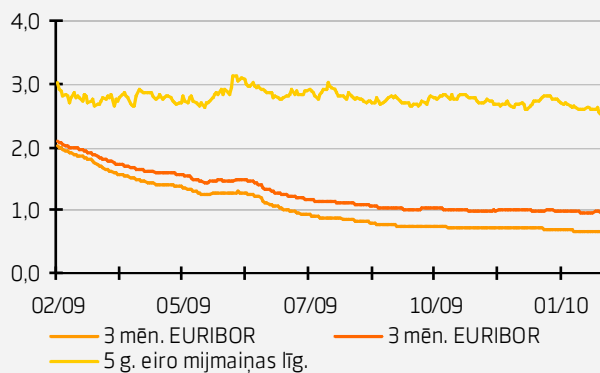
5.grafiks. Akciju tirgu rezultāti. ¹

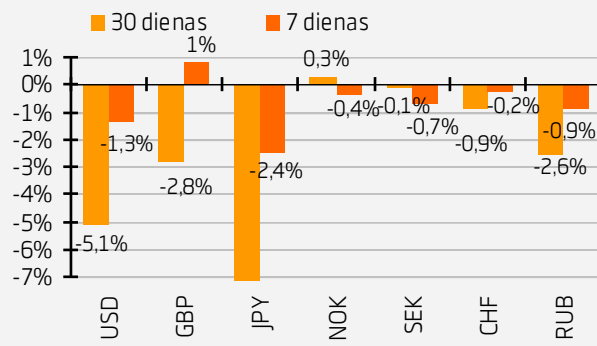
6.grafiks. Vācijas valdības obligāciju ienesīgums

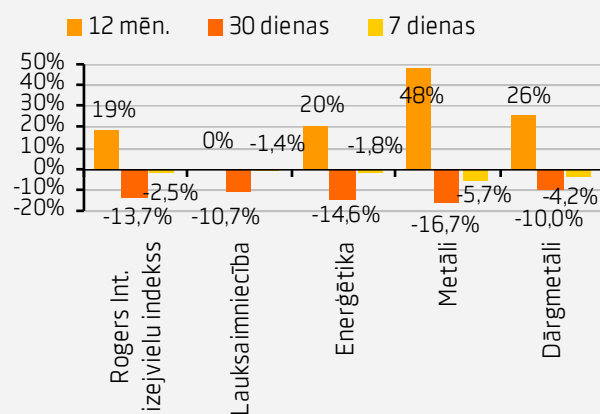
7.grafiks. EURIBOR likmes pēdējos 12 mēnešos

8.grafiks. EUR pret noteiktām valūtām

9.grafiks. Izejvielu rezultāti

Grafiki no: "Bloomberg" (ja nav norādīts savādāk)
Piezīme: Ja nav norādīts citādāk, visi ienesīguma rādītāji ir izteikti attiecīgo indeksu valūtās.

Atruna: Šo apskatu ir sagatavojuši Baltijas investīciju centra analītiķi no Swedbank AS Igaunijā, AS Swedbank Latvijā un AB Bankas Swedbank Lietuvā (turpmāk tekstā minētās bankas un to daļas vai saistītie uzņēmumi kopā saukti „Swedbank Baltijas grupa”). Apskatā izteiktie viedokļi var atšķirties no citu Swedbank Baltijas grupas darbinieku izteiktajiem viedokļiem. Šis apskats balstīts uz publiski pieejamu informāciju, kas tiek uzskatīta par uzticamu un atspoguļo analītiķu personīgo un profesionālo viedokli par šādu informāciju. Apskats atspoguļo analītiķu izpratni par attiecīgo informāciju apskata sagatavošanas brīdī, un apstākļu maiņai šīs izpratne var mainīties. Šis apskats ir sagatavots, izmantojot analītiķu labākās prasmes, un pēc visas viņu rīcībā esošās informācijas šis apskats ir pareizs un precīzs, taču neviena Swedbank Baltijas grupas sabiedrība, nedz arī to vadītāji vai darbinieki nav atbildīgi, ja apskatā minētā apstākļi izrādījušies nepareizi vai neprecīzi. Šis apskats ir tikai un vienīgi informatīvs. Šo apskatu nekādā veidā nevar uzskatīt par solījumu vai garantiju no Swedbank Baltijas grupas, tās sabiedrību vadītāju vai darbinieku puses, ka apskatā aprakstītie apstākļi patiešām piepildīsies vai ka prognozes izrādīsies patiesas. Šo apskatu nevar interpretēt kā ieteikumu ieguldīt vērtspapīros, noslēgt finanšu darījumus vai rīkoties kādā citā veidā. Swedbank Baltijas grupa, tās sabiedrību vadītāji un darbinieki nav atbildīgi par jebkādiem zaudējumiem, kas apskatā lietotājiem var rasties, uzticoties tajā sniegtajai informācijai. JA ESAT IZLEMUSI RIKOTIES PAMATOJOTIES UZ ŠO APSKATU, JŪSU PIENĀKUMS IR PASĀM PĀRBAUDĪT UN IZVĒRTĒT ATTIECĪGAS RĪCĪBAS EKONOMISKO PĀMATOTĪBU UN IESPĒJAMOS SAISTĪTOS RĪSĪKUS.

¹ Grafiks atspoguļo attiecīgā "MSCI" reģionālā akciju indeksa rezultātus USD valūtā, izņemot Austrumeiropu ("DJ Stoxx EU Enlarged") un Baltijas akcijas ("OMX" indekss).